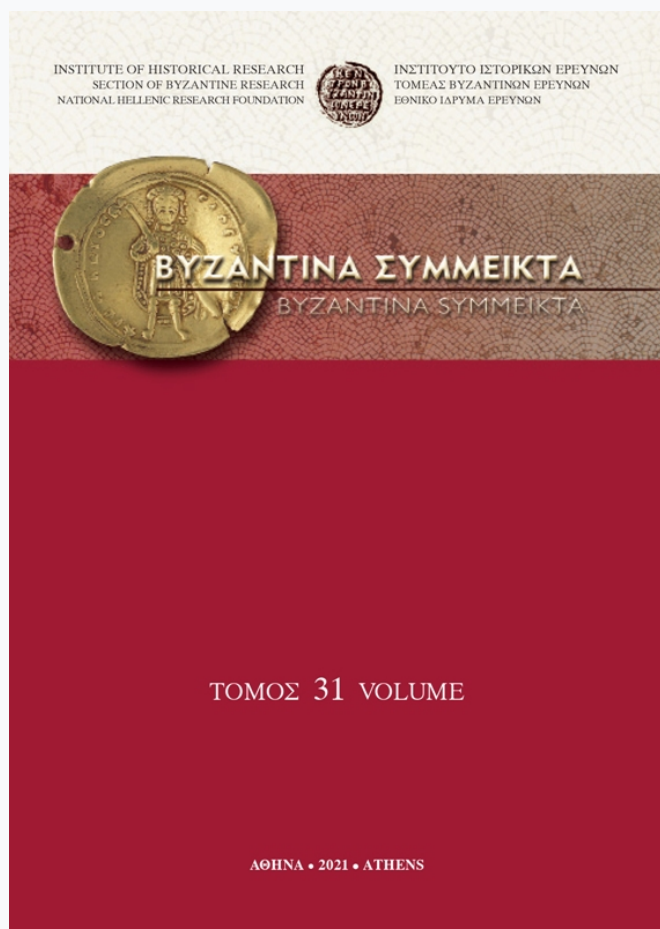

Byzantina Symmeikta

Vol 31 (2021)

BYZANTINA SYMMEIKTA 31

Βιβλιογραφικό σημείωμα: The Reception of Byzantium in European culture since 1500, edited by P. MARCINIAK and D. C. SMYTHE, London and New York 2016 (first issued in paperback 2019)

Στυλιανός ΛΑΜΠΑΚΗΣ

doi: [10.12681/byzsym.28948](https://doi.org/10.12681/byzsym.28948)

Copyright © 2021, Στυλιανός ΛΑΜΠΑΚΗΣ

This work is licensed under a [Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/).

To cite this article:

ΛΑΜΠΑΚΗΣ Σ. (2021). Βιβλιογραφικό σημείωμα: The Reception of Byzantium in European culture since 1500, edited by P. MARCINIAK and D. C. SMYTHE, London and New York 2016 (first issued in paperback 2019). *Byzantina Symmeikta*, 31, 554–555. <https://doi.org/10.12681/byzsym.28948>

The Reception of Byzantium in European culture since 1500, edited by P. MARCINIAK and D. C. SMYTHE, London and New York 2016 (first issued in paperback 2019), σελ. 260. ISBN 978-1-4724-4860-6 (hbk). -978-0-367-87981-5 (pbk)

Τὸ παρουσιαζόμενο βιβλίο περιλαμβάνει 12 μελέτες ποὺ περιστρέφονται γύρω ἀπὸ διάφορες πτυχὲς τῆς πρόσληψης καὶ τῆς ἐπιρροῆς τοῦ Βυζαντίου στὸν εὐρωπαϊκὸ πολιτισμὸ ἀπὸ τὸ 1500 ἕως τὴν σημερινὴ ἐποχὴ. Στὴν ὀκτασέλιδη εἰσαγωγὴ (σσ. 1-8) οἱ P. Marciniak καὶ D. Smythe ἀναπτύσσουν τὸν γενικότερο προβληματισμὸ ποὺ ὁδήγησε στὸν σχεδιασμὸ τοῦ συγκεκριμένου τόμου. Οἱ μελέτες ποὺ ἀκολουθοῦν κατατάσσονται ἀνὰ 4 σὲ 3 μεγάλες ἐνότητες: Στὴν πρώτη ἐνότητα (*Uses of Byzantium*) ἡ H. Bodin (*Whose Byzantinism – ours or theirs? On the issue of Byzantinism from a cultural semiotic perspective*, σσ. 11-42) προσεγγίζει τὴν ἔννοια τοῦ ὅρου *βυζαντινισμὸς* μὲ ἀφετηρίαν τὴν σημειωτικὴ τῶν Y. Lotman καὶ I. Even-Zohar· ὁ D. R. Reinsch (*Hieronymus Wolf as editor and translator of Byzantine texts*, σσ. 43-53) παρέχει σφαιρικὴ ἐπισκόπηση τοῦ ἔργου τοῦ Ἱερωνύμου Wolf ὡς ἐκδότῃ καὶ ὡς μεταφραστῇ βυζαντινῶν ἱστοριογράφων (ἀναφερόμενος καὶ σὲ ἄλλους γερμανοὺς λογίους τοῦ 16ου αἰ. ποὺ ἀσχολήθηκαν μὲ βυζαντινὰ κείμενα)· ὁ S. Ivanov (*The second Rome as seen by the third: Russian debates on the Byzantine legacy*, σσ. 55-79) προβαίνει σὲ ἐποπτικὴ διαχρονικὴ ἐπισκόπηση τῶν μεταπτώσεων ὡς πρὸς τὴν ἀντιμετώπιση τῆς βυζαντινῆς κληρονομίᾳς στὴν Ρωσσία, καὶ ἡ V. Vatchkova [(Saint) Helena of Sofia: the evolution of the memory of Saint Constantine's mother, σσ. 81-94] ἐξετάζει τὴν παράδοση σύμφωνα μὲ τὴν ὁποία ἡ Ἁγία Ἑλένη εἶχε γεννηθεῖ στὴν Σαρδικὴ / Sofia, καὶ ἐπιχειρεῖ νὰ ἐντοπίσει τὸ ἱστορικὸ ὑπόβαθρο τῆς παράδοσης αὐτῆς καὶ τίς μετέπειτα τύχες της.

Στὴν δευτέρῃ ἐνότητα (*Art and Music*) ὁ D. Smythe (*Byzantium: a night at the opera*, σσ. 97-113) ἀναφέρεται στὶς εὐάριθμες ὅπερες μὲ βυζαντινὰ θέματα, στὶς ὁποῖες τὸ Βυζάντιο ἀπλῶς ἀποτελεῖ ἓνα «ἐξωτικὸ» σκηνικὸ, χωρὶς ἀξιώσεις

ιστορικής ἀκριβείας τὸ «βυζαντινίζον» στὸν στὰ παλάτια καὶ τὰ κάστρα τῶν αὐτοκρατόρων Λουδοβίκου Α΄ καὶ Β΄ τῆς Βαυαρίας εἶναι τὸ θέμα τοῦ A. Berger (Byzantium in Bavaria, σσ. 115-131)· ἡ T. Sørensen (Memory, mosaics and the monarch: the neo-Byzantine mosaics in Kaiser-Wilhelms-Gedächtniskirche, σσ. 133-151) ἐξετάζει τὰ «νεο-βυζαντινὰ» ψηφιδωτὰ στὴν «Gedächtniskirche» τοῦ Γουλιέλμου Β΄ στὸ Βερολίνο, στὰ ὁποῖα εἶναι ἐμφανὴς ἡ ἐπίδραση τῶν ψηφιδωτῶν τῆς Ραβέννας· τέλος ἡ H. Rufus-Ward (Typecasting Byzantium: perpetuating the 19th-century British pro-classical polemic, σσ. 153-168) ἐπικεντρώνεται στὰ βυζαντινὰ ἐλεφαντοστέινα ἀντικείμενα στὶς συλλογὲς βρετανικῶν μουσείων.

Στὴν τρίτη ἐνότητα (Literature) ἡ I. Nilsson (*Les Amours d'Ismène & Isménias*, 'roman très connu': the Afterlife of a Byzantine novel in 18th-century France, σσ. 171-202) μὲ ἀφετηρία τὶς μεταφράσεις στὰ γαλλικὰ τοῦ μυθιστορήματος τοῦ Εὐμαθίου Μακρεμβολίτη διαπιστώνει ὅτι ἡ βυζαντινὴ λογοτεχνία εἶχε θέση στὴν εὐρωπαϊκὴ πολιτιστικὴ παράδοση πολὺ πρὶν τὸν 19ο καὶ τὸν 20ο αἰ.· ἡ L. Havlíková (The adoption of Byzantine motifs in 19th and 20th-century Czech and Moravian historical novel production, σσ. 203-211) ἐξετάζει πῶς χρησιμοποιοῦνται τὰ βυζαντινὰ θέματα στὴν λογοτεχνία τῆς Τσεχίας καὶ τῆς Μοραβίας, κυρίως στὸ ἱστορικὸ μυθιστόρημα, καὶ ὁ P. Marciniak (Byzantium in the Polish mirror: Byzantine motifs in Polish literature in the 19th and 20th centuries, σσ. 213-223) ἐξετάζει τὸ ἴδιο θέμα στὴν πολωνικὴ λογοτεχνία, μὲ ἔμφαση σὲ 3 λογοτεχνικὰ ἔργα σχεδὸν ἄγνωστα ἐκτὸς τῶν ἀκαδημαϊκῶν κύκλων. Τέλος ὁ A. Goldwyn, 'Constantinople Our Star': the image of Byzantium and Byzantine aesthetics in *fin-de-siècle* and modernist poetry, σσ. 225-242) σχολιάζει τὴν παρουσία βυζαντινῶν θεμάτων στὴν νεωτεριστικὴ ποίηση. Ὁ τόμος ὁλοκληρώνεται μὲ τὴν ἐπισκόπηση τοῦ P. Stephenson (Byzantine receptions: an afterword (σσ. 243-253), ὁ ὁποῖος ἀνακεφαλαιώνει τὰ συμπεράσματα τοῦ τόμου καὶ ἐπεκτείνεται σὲ ὀρισμένες παρατηρήσεις σχετικὰ μὲ τὴν ἐξέλιξη τῶν βυζαντινολογικῶν ἐρευνῶν, ἓνα θέμα στενὰ συνδεδεμένο μὲ τὸ θέμα τῆς πρόσληψης τοῦ Βυζαντίου.

ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ ΛΑΜΠΙΑΚΗΣ

Ἰνστιτοῦτο Ἱστορικῶν Ἑρευνῶν / ΕΙΕ

Τομέας Βυζαντινῶν Ἑρευνῶν